

gemeente harderwijk

Informatiebulletin CO2-prestatieladder

maart 2024

Daar is die weer!

Het informatie-bulletin van de gemeente Harderwijk over de CO2-prestatieladder. Ook afgelopen half jaar is de gemeente druk bezig geweest om de CO2-uitstoot te verminderen. Sinds augustus 2022 zijn we de trotse bezitter van het certificaat voor niveau 4. In deze editie leest u onder andere wat we doen om niveau 4 te behouden, welke ontwikkelingen plaatsvinden, wat de onze voetprint is en wat u zelf kunt doen om duurzamer te leven. Wij wensen u veel leesplezier.

Resultaten van het afgelopen half jaar

Nieuwe Duurzame schrob-zuig-machine in Houtwalgarage

2024 is frisse en duurzaam gestart door de komst van een gloednieuwe schrob-zuigmachine voor de Houtwalgarage! Deze elektrische machine belooft niet alleen een schonere omgeving, maar draagt ook bij aan een duurzamer bedrijfsvoering.

Met efficiënt watergebruik en een stille werking, zorgt de nieuwe machine voor een stralend resultaat zonder overlast voor zowel voor de bestuurder, als voor de bezoekers van de garage.

Schonere straatwerken door ketenanalyse

Er is een tweede ketenanalyse gemaakt over straatwerken. Voor dit onderwerp is gekozen omdat de gemeente verantwoordelijkheid wil nemen voor de uitstoot die komt kijken bij het realiseren van openbare verharding. En de impact op zowel natuur als leefomgeving voor inwoners. Om deze reden heeft de Gemeente Harderwijk zich aangesloten bij het [convenant Schoon- en Emissieloos Bouwen](#). Eerder bepaalde maatregelen en doelstellingen zullen komend jaar mogelijk bijgewerkt worden als gevolg van dit convenant.

Er wordt bij de ketenanalyse steeds nauw samengewerkt met KWS (Koninklijke Wegenbouw Stevin), de belangrijkste ketenpartner bij het aanleggen van straten. Komend jaar zal er een nieuwe aanbesteding worden uitgezet voor de straatwerken, dit kan een positieve invloed hebben op de besparingsmaatregelen en het inzicht dat geleverd kan worden over deze maatregelen.

Duurzaamheidsprijs Gemeentelijke Organisatie Harderwijk 2024

Duurzaamheid blijft een kernwaarde binnen de gemeentelijke organisatie van Harderwijk, en dit jaar zijn we opnieuw op zoek naar de duurzaamheidskampioen van het jaar! Net als vorig jaar willen we erkenning geven aan die collega's die zich buitengewoon hebben ingezet voor het bevorderen van duurzaamheid binnen onze organisatie.

Hoe kun je een collega nomineren?

Je kunt een collega voordragen door middel van een argumentatie die je via je teamleider indient. Beschrijf het aandeel van je collega binnen het duurzaamheidsproject, de impact van het project en het uiteindelijke resultaat. Let op: collega's van het team Duurzaamheid komen niet in aanmerking voor de prijs. Meld je aan **voor 31 maart** om jouw collega voor te dragen.

Wie vormt de jury?

De jury bestaat ook dit jaar uit:

- Wethouder Duurzaamheid: Martijn Pijnenburg
- Directeur van Endura: Wim Sederel
- Directeur van de Hortus: Tineke van de Visse
- Directielid van Harderwijk: Christian v/d Berg

Wat valt er te winnen?

De winnaar van de Duurzaamheidsprijs ontvangt eeuwige roem op de duurzaamheidstrofee en een duurzame prijs. Voor iedere genomineerde is er een klein presentje en versnapering aanwezig.

Wanneer wordt de winnaar bekendgemaakt?

De bekendmaking van de winnaar staat gepland voor april. Een speciaal HI5-bericht zal worden gewijd aan de bekendmaking van de winnaar.

Voor verdere vragen over de Duurzaamheidsprijs kun je gerust een e-mail sturen naar: m.stadhouders@harderwijk.nl

De CO2-uitstoot van 2023

Twee keer per jaar monitoren we de CO2-uitstoot door het opstellen van een CO2-voetafdruk. Deze voetafdruk laat zien hoeveel energie we verbruiken en hoeveel CO2 we uitstoten. Zoals in onderstaande tabel is te zien, heeft de gemeentelijk organisatie 1.547,6 ton CO2 uitgestoten in 2023.

	2022	2023
	Ton CO2	Ton CO2
Scope 1		
Gasverbruik	1.180,5	1.354,0
Brandstof (diesel)	109,7	56,6
Brandstof (benzine)*	5,5	8,4
Brandstof HVO**	-	2,3
Brandstof (LPG)	0,5	0,1
Brandstof (CNG)	4,1	0,3
Smeermiddelen	2,5	4,6
Propana*	1,6	1,2
Totaal	1.439,0	1.523,0
Scope 2		
Elektraverbruik***	0	0
Business Travel		
Openbaar vervoer (OV)	0,38	0,69
Zakelijke km privéauto's	24,8	23,9
Totaal****	25,1	24,6
Totaal	1.464,2	1.547,6

* Toename van de CO2-uitstoot van de benzine is te verklaren door de hogere emissiefactor in 2023. Het totaal aantal liters benzine is nagenoeg gelijk gebleven.

** Sinds juni 2023 maken we gebruik van HVO. Dit is een type dieselbrandstof dat wordt gemaakt van afgewerkte plantaardige oliën en restafval. Het heeft een veel lagere emissiefactor dan diesel. Dit is een van de redenen dat er een grote CO2 winst is geboekt bij diesel. In 2024 zakt deze uitstoot nog verder omdat 2024 het eerste volledige jaar is dat we HVO gebruiken.

*** Het elektriciteitsverbruik wordt groen ingekocht. Hierdoor stoten we geen CO2 meer uit met ons elektriciteitsverbruik. Dit betekent niet dat we nu onbeperkt elektriciteit kunnen gebruiken. We hebben ook de doelstelling om ons energieverbruik met 2% te verminderen per jaar. Op deze doelstelling lopen we nu achter. In 2023 zijn we meer elektriciteit gaan gebruiken, mede door het elektrificeren van de warmte vraag in De Sypel.

Doelstelling

Om onze doelstelling, 84% CO2-reductie in 2025 ten opzichte van 2017 en jaarlijks ons energieverbruik verlagen met 2%, te behalen zijn of worden onder andere de volgende maatregelen genomen:

- Het wagenpark vervangen door elektrische modellen indien mogelijk;
- Overstappen van diesel op HVO (Blauwe diesel);
- Het beter isoleren van ons vastgoed;
- Openbare verlichting vervangen door LED-verlichting;
- Zwembad aardgasvrij en energieneutraal maken;
- Inkopen van 100% Nederlands opgewekte groene stroom;
- Het aantal afgelegde kilometers met privéauto's terugdringen.
- Aanschaffen van elektrisch handgereedschap.

Niveau 4 op de CO2-prestatieladder

Voortschrijdend inzicht over woon-werkverkeer door keten-analyse

In het kader van de CO2-Prestatieladder heeft de Gemeente Harderwijk een ketenanalyse gemaakt over het woon-werkverkeer van de gemeente. Aan de hand van de ketenanalyse wordt onderzocht hoe de werknemers van de Gemeente Harderwijk van huis naar werk reizen, en weer terug. Hoe ver wordt er gereisd? Welk vervoersmiddel wordt er gebruikt?

Door hier jaarlijks data over te verzamelen, ontstaat er voortschrijdend inzicht over de CO2-uitstoot als gevolg van dit woon-werkverkeer en worden er besparende maatregelen genomen. Denk hierbij aan vergoedingen, het fietsplan en een internet hotspot voor het werken in de trein. Over 2023 zijn er door overgang naar een nieuw registratiesysteem minder precieze data beschikbaar, over 2024 zijn er juist veel betere data beschikbaar.

Eerste werksessie voor de ketenanalyse woon-werkverkeer

Eén van de ketenanalyses die de gemeente Harderwijk uitvoert gaat over het woon-werkverkeer. Afgelopen augustus was de eerste sessie van de werkgroep “verduurzaming woon- werkverkeer EHZM”. Dit was een eerste stap van een breed onderzoek naar duurzame reisbewegingen van en naar het werk. Het einddoel is het voorstellen van slimmere, schonere en toekomstgerichte maatregelen aan de netwerkdirectie, om onze reis van A naar B te verduurzamen. Voor de zomer van 2024 verwachten we het eindrapport aan de netwerkdirectie te presenteren.

Wist je dat je ook variabel je woon-werkverkeer kan declareren?

Mocht je geen vast reispatroon hebben, qua thuiswerken of type vervoer, dan kan je gebruik maken van variabel je woon-werkverkeer declareren. Hierdoor kan je per dag aangeven of je hebt thuisgewerkt, je met de auto of fiets bent gekomen of misschien wel een combinatie van fietsen en OV hebt gebruikt.

Meer informatie vind je op het Selfserviceportaal in het item: Woon-werkreizen. In dit item staan ook handige tips over hoe je bijvoorbeeld een retourreis toevoegt aan jouw declaratie en bepaalde adressen favoriet maakt.

Hoe kan ik zelf mijn CO2-uitstoot verminderen?

Als ambtenaar speel je een cruciale rol in het bevorderen van duurzaamheid, niet alleen op beleidsniveau, maar ook in je dagelijkse werkzaamheden. Hier zijn enkele praktische tips om als ambtenaar energie te besparen en CO2-uitstoot te verminderen:

1. Het begint met bewustwording en kleine stapjes.
  - a. Zet het beeldscherm na een overleg uit in plaats van zelf op stand-by te laten gaan.
  - b. Gebruik je koffiebeker vaker dan één keer voor je de beker afwast.
  - c. Pak de elektrische fiets in plaats van de auto voor een lokale zakelijk afspraak.
2. Maak eens gebruik van alternatieve vervoerswijzen, zoals fietsen, carpoolen of het gebruik van het openbaar vervoer. Als het mogelijk is, overweeg dan ook eens om vergaderingen digitaal te houden en zo reistijd en CO2-uitstoot te verminderen.

Natuurlijk kun je thuis ook energie en uitstoot besparen. Probeer eens de onderstaande punten thuis toe te passen (mocht je dat nog niet doen)?

1. Check de isolatie van je huis. Goede isolatie vermindert de behoefte aan verwarming en koeling, waardoor je energiekosten dalen.

Simpele en goedkope maatregelen zoals tochtstrips en isolatiefolie kunnen al veel verschil maken.

2. Maak van kleine gedragsaanpassingen een gewoonte. Denk hier bij aan het uitschakelen van lampen en apparaten wanneer ze niet in gebruik zijn, het beperken van douchetijd en het verminderen van stand-by stroomverbruik door stekkers uit het stopcontact te halen.
3. Installeer waterbesparende douchekoppen en kranen en repareer eventuele lekkages. Door water te besparen, verlaag je niet alleen je waterrekening, maar ook de energie die nodig is om water te verwarmen.
4. Kies voor duurzame producten en verminder de consumptie van wegwerpitems. Bezoek ook eens de lokale kringloop en koop tweedehands wanneer mogelijk of repareer of recycle kapotte spullen in plaats van ze weg te gooien.
5. Pomp elke 3 maanden de banden van je auto. Dit kan gratis bij de twee slimme bandenpompen in Harderwijk.

Achtergrondinformatie

Wat is de CO2-Prestatieladder?

De CO2-Prestatieladder is een managementsysteem waarmee een organisatie inzicht verkrijgt in zijn CO2-uitstoot en concrete maatregelen en doelen opstelt om deze te verminderen. Er zijn 5 niveaus. De CO2-uitstoot van de Gemeente Harderwijk wordt op basis van de volgende zaken geïnventariseerd:

- Wagenpark
- Openbare verlichting
- Vastgoed
- Gemeentelijke huisvesting

Naast het verkrijgen van inzicht en het stellen van doelen, is communicatie een belangrijk onderdeel. Niet alleen naar buiten toe, maar ook voor de bewustwording onder de collega's en wat zij kunnen bijdragen om de CO2-uitstoot te verminderen. Ideeën zijn dus altijd welkom!

Voetafdruk/Footprint

Op pagina 4 heeft u kunnen lezen over de CO2-voetafdruk. We berekenen elk half jaar hoeveel CO2 we verbruiken en uitstoten en maken dat overzichtelijk in een zogeheten voetafdruk. Hierbij maken we onderscheid in drie typen uitstoot, ook wel de 'scopes' genoemd:

Scope 1 – Gassen, brandstoffen en smeermiddelen

De eerste scope gaat over alle CO2 die direct door onze eigen bronnen worden uitgestoten. Voor onze voetafdruk is dit het gasverbruik in gebouwen (vooral voor verwarming), de brandstoffen en smeermiddelen voor eigen wagens en andere werktuigen, en het propaangas waarmee de bosschuur wordt verwarmd.

Scope 2 – Elektra

De tweede scope gaat over CO2 die we indirect uitstoten. De uitstoot ontstaat dan bij de opwekking van bijvoorbeeld elektriciteit. Als u bijvoorbeeld een lamp aan zet, dan stoot die lamp geen CO2 uit. Als de lamp grijze stroom gebruikt, vindt die uitstoot plaats bij een elektriciteitscentrale. Als de lamp energie verbruikt dat is opgewekt door bijvoorbeeld windturbines (groene stroom), is er geen CO2-uitstoot. Voor onze voetafdruk gaat dit over de elektriciteit die wij gebruiken voor het gemeentelijke eigendom (verlichting, gebouwen, cameratoezicht, havens etc.).

Business Travel

Dit is de indirecte uitstoot door gedeclareerde zakelijke kilometers en gebruik van openbaar vervoer voor zakelijk en woon-werkverkeer. Bij scope 1 gaat het dus ook uitstoot bij verkeer door gemeentelijke voertuigen en bij business travel over uitstoot bij voertuigen die niet in eigendom zijn van de gemeente zoals een trein of bus.

Suggesties of vragen

Heeft u vragen en/of ideeën over deze nieuwsbrief of over het reduceren van de CO2-uitstoot? Dan kunt u mailen naar m.stadhouders@harderwijk.nl of loop even langs bij Manouk Stadhouders.

Bedankt voor het lezen en samen maken we Harderwijk CO2 neutraler!

Stadhuis

Havendam 56
3841 AA Harderwijk
Postbus 149
3840 AC Harderwijk

Bel of whatsapp

0341 411 911

Stuur een e-mail

info@harderwijk.nl

Volg ons op

Bezoek de website

harderwijk.nl